

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

Ngô Anh Tuấn

**BIỆN PHÁP QUẢN LÝ
ĐÀO TẠO LIÊN KẾT VỚI CÁC DOANH NGHIỆP CỦA
TRƯỜNG TRUNG CẤP NGHỀ CÔNG TRÌNH 1**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Thái Nguyên - năm 2011

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

Ngô Anh Tuấn

**BIỆN PHÁP QUẢN LÝ
ĐÀO TẠO LIÊN KẾT VỚI CÁC DOANH NGHIỆP CỦA
TRƯỜNG TRUNG CẤP NGHỀ CÔNG TRÌNH 1**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Chuyên ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 60.14.05

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: PGS. TS NGUYỄN BÁ DƯƠNG

Thái Nguyên - năm 2011

MỤC LỤC

LỜI CẢM ƠN.....	4
MỞ ĐẦU	5
1. TÍNH CẤP THIẾT CỦA ĐỀ TÀI	5
2. MỤC ĐÍCH NGHIÊN CỨU.....	6
3. ĐỐI TƯỢNG, KHÁCH THỂ NGHIÊN CỨU, KHÁCH THỂ ĐIỀU TRA	6
4. GIẢ THUYẾT KHOA HỌC.....	7
5. NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU.....	7
6. PHẠM VI NGHIÊN CỨU CỦA ĐỀ TÀI	7
7. CÁC PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	8
8. CẤU TRÚC CỦA LUẬN VĂN	9
CHƯƠNG 1- CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA VẤN ĐỀ QUẢN LÝ ĐÀO TẠO LIÊN KẾT GIỮA NHÀ TRƯỜNG VỚI DOANH NGHIỆP	10
1.1 Khái quát về lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	10
1.1.1 Khái quát một số nghiên cứu ở nước ngoài	10
1.1.2. Ở Việt Nam	12
1.2 Một số khái niệm cơ bản.....	13
1.2.1 Khái niệm quản lý	13
1.2.2 Khái niệm đào tạo nghề.....	16
1.2.3 Khái niệm về nhà trường và doanh nghiệp	22
1.3 Liên kết đào tạo giữa nhà trường với doanh nghiệp	23
1.3.1 Vai trò của liên kết đào tạo.....	23
1.3.2 Nội dung của liên kết đào tạo nghề.....	28
1.3.3 Các loại hình liên kết giữa nhà trường với DN trong đào tạo nghề	29
1.4 Quản lý đào tạo liên kết giữa nhà trường với doanh nghiệp.....	37
1.4.1 Quản lý đào tạo và những đặc trưng của nó.....	37
1.4.2 Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý đào tạo liên kết	39
1.4.3 Biện pháp quản lý đào tạo liên kết	41
CHƯƠNG 2 - THỰC TRẠNG QUẢN LÝ ĐÀO TẠO LIÊN KẾT GIỮA TRƯỜNG TRUNG CẤP NGHỀ CÔNG TRÌNH 1 VỚI CÁC DOANH NGHIỆP	43
2.1 Trường Trung cấp nghề Công trình 1 và quá trình thực hiện liên kết đào tạo với các doanh nghiệp	43
2.1.1 Khái quát về trường Trung cấp nghề Công trình 1	43
2.1.2 Quá trình thực hiện đào tạo liên kết với các doanh nghiệp:.....	45
2.2. Thực trạng đào tạo liên kết giữa trường Trung cấp nghề Công trình 1 với các doanh nghiệp trong những năm qua	46

2.2.1 Tiến hành khảo sát	46
2.2.2 Kết quả khảo sát	47
2.3. Đánh giá, phân tích nguyên nhân của kết quả đạt được và nguyên nhân của những tồn tại, hạn chế về quản lý đào tạo liên kết.....	60
CHƯƠNG 3- BIỆN PHÁP QUẢN LÝ ĐÀO TẠO LIÊN KẾT GIỮA TRƯỜNG TRUNG CẤP NGHỀ CÔNG TRÌNH 1 VỚI CÁC DOANH NGHIỆP	64
3.1. Nguyên tắc đề xuất biện pháp.....	64
3.2. Các biện pháp quản lý đào tạo liên kết	65
3.2.1 Biện pháp khai thác và xử lý thông tin nhằm tăng cường đào tạo liên kết với doanh nghiệp.....	65
3.2.2 Biện pháp quản lý các phương thức, hình thức đào tạo liên kết	66
3.2.3 Biện pháp quản lý mục tiêu, nội dung chương trình đào tạo phù hợp với yêu cầu thực tiễn của doanh nghiệp	68
3.2.4 Biện pháp quản lý bồi dưỡng nâng cao kỹ năng sư phạm cho cán bộ giáo viên phù hợp với thực tiễn sản xuất của các doanh nghiệp.....	70
3.2.5 Biện pháp quản lý đầu tư bổ sung cơ sở vật chất trang thiết bị đào tạo phù hợp với thực tiễn sản xuất ở các doanh nghiệp	71
3.2.6 Biện pháp quản lý liên kết với trung tâm giới thiệu việc làm.....	73
3.2.7 Xây dựng quy chế nội bộ về đào tạo liên kết với các doanh nghiệp; đề xuất khuyến nghị với cơ quan quản lý cấp trên để được tạo cơ chế liên kết thuận lợi.....	74
3.2.8 Mối quan hệ giữa các biện pháp.....	76
3.3. Khảo nghiệm về tính khả thi, hiệu quả của các biện pháp.....	77
3.3.1 Khách thể khảo nghiệm:.....	77
3.3.2 Kết quả thăm dò ý kiến về tính cấp thiết và khả thi của các biện pháp quản lý.....	78
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	80
1. KẾT LUẬN	80
2. KHUYẾN NGHỊ	82
2.1 Về vấn đề mất cân đối trong mạng lưới đào tạo nghề	82
2.2 Về vấn đề xây dựng chương trình đào tạo.	82
2.3 Về vấn đề đào tạo giáo viên dạy nghề.	82
2.4 Về vấn đề quản lý	83
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	84

NHỮNG CỤM TỪ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN

Stt	Viết tắt	Viết đầy đủ
1	CD	Cao đẳng
2	TC	Trung cấp
3	SC	Sơ cấp
4	CBQL	Cán bộ quản lý đào tạo nghề
5	DN	Doanh nghiệp
6	LĐTB&XH	Lao động Thương binh và Xã hội
7	TBC	Trung bình chung
8	HD	Hoạt động

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành chương trình cao học và viết luận văn này, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ và góp ý nhiệt tình của quý thầy cô trường trường ĐHSP Thái Nguyên, của các cơ quan, bạn bè, đồng nghiệp.

Trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn đến Ban giám hiệu, của các phòng ban chức năng trường ĐHSP Thái Nguyên, quý thầy cô trường ĐHSP Thái Nguyên, đặc biệt là những thầy cô đã tận tình dạy bảo cho tôi suốt thời gian học tập tại trường.

Tôi xin gửi lời biết ơn sâu sắc đến Phó giáo sư – Tiến sĩ Nguyễn Bá Dương đã dành rất nhiều thời gian và tâm huyết hướng dẫn nghiên cứu và giúp tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin cảm ơn quý anh, chị và ban lãnh đạo sở Lao động Thương binh Xã hội Hà Nội, Tổng Công ty Xây dựng công trình Giao thông 1 (CIENCO1) – Bộ Giao thông vận tải, các công ty thành viên của CIENCO1, Trường Trung cấp nghề Công trình 1... đã tạo điều kiện cho tôi điều tra khảo sát để có dữ liệu quý báu viết luận văn.

Mặc dù tôi đã có nhiều cố gắng hoàn thiện luận văn, tuy nhiên không thể tránh khỏi những thiếu sót, Kính mong các thầy cô giáo, các bạn bè đồng nghiệp chỉ dẫn và góp ý.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2011

Tác giả luận văn

Ngô Anh Tuấn

MỞ ĐẦU

1. TÍNH CẤP THIẾT CỦA ĐỀ TÀI

Để nước ta nhanh chóng hội nhập với thế giới, chúng ta phải có nguồn nhân lực có chất lượng cao, đủ sức đương đầu với cạnh tranh và hội nhập. Giáo dục đào tạo có vai trò then chốt trong đào tạo, bồi dưỡng nguồn lực con người. Nhận thức được vấn đề đó, vài thập kỷ trở lại đây, chúng ta đã chú trọng xây dựng, phát triển mạnh hệ thống các nhà trường đại học, cao đẳng, các trường dạy nghề với mục đích tăng cường nguồn nhân lực cả về số lượng và chất lượng đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội của đất nước và nâng cao khả năng cạnh tranh ở thị trường nước ngoài, từng bước đạt chuẩn khu vực và quốc tế.

Mỗi năm, hệ thống cơ sở dạy nghề trong cả nước đã đào tạo ra trên dưới một triệu lao động có tri thức và kỹ năng nghề nghiệp nhằm đáp ứng nguồn nhân lực cho sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Căn cứ "kế hoạch tuyển sinh dạy nghề giai đoạn 2008 - 2020" thì tổng số tuyển sinh của cao đẳng, trung cấp nghề và dạy nghề dưới 1 năm như sau: năm 2008 là 1.482.000, năm 2009 là 1.700.000, năm 2010 là 2.000.000, năm 2015 là 2.430.000, năm 2020 là 2.550.000. Về mặt số lượng tuy khá dồi dào, nhưng năng lực của người lao động sau đào tạo không phải lúc nào cũng đáp ứng, đặc biệt nguồn nhân lực có trình độ cao đang ở trong tình trạng cung thấp xa so với cầu. Qua tìm hiểu bước đầu, có không ít người lao động sau khi tốt nghiệp chưa thích ứng ngay được với sản xuất, phải đào tạo lại. Hệ quả là lãng phí nguồn ngân sách đào tạo của nhà nước; cơ hội tìm kiếm được việc làm phù hợp với trình độ đã được đào tạo của người lao động thấp; nhiều doanh nghiệp để có nguồn nhân lực theo mong muốn, sau khi tuyển lao động phải tổ chức đào tạo lại.

Kiểm điểm việc thực hiện Nghị quyết Trung ương II khóa VIII, kết luận của Hội nghị lần thứ VI Ban chấp hành Trung ương khóa IX đã chỉ rõ: "Các bất hợp lý trong cơ cấu đào tạo chưa được khắc phục, chưa sát nhu cầu sử dụng và mục tiêu đào tạo, chất lượng và hiệu quả đào tạo thấp. Phát triển giáo dục chưa gắn chặt với

quy hoạch phát triển kinh tế - xã hội của cả nước và từng địa phương". Một trong những nguyên nhân của yếu kém này là: "Việc kết hợp giáo dục giữa nhà trường với gia đình, xã hội với lao động sản xuất, đời sống, học đi đôi với hành còn rất hạn chế. Nội dung giảng dạy còn quá cũ về mặt lý thuyết".

Trường trung cấp nghề Công trình 1 được thành lập theo Quyết định số: 2059/QĐ-BGTVT ngày 03/07/2007 của Bộ trưởng Bộ Giao thông Vận tải trên cơ sở trường Kỹ thuật nghiệp vụ công trình giao thông (thành lập từ năm 1971). Qua gần 4 thập kỷ xây dựng và phát triển, Trường đã đào tạo gần 20.000 công nhân lành nghề, cán bộ kỹ thuật cung cấp cho ngành giao thông vận tải và toàn xã hội. Với thành tích đã đạt được, nhà trường đã được Nhà nước và các cấp, ngành khen tặng nhiều phần thưởng cao quý.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, công tác đào tạo nghề của nhà trường cũng còn nhiều khó khăn bất cập thể hiện ở một số nét chính: Chất lượng kỹ năng tay nghề của học sinh chưa cao do chưa có điều kiện thực tập với thiết bị tiên tiến; chương trình đào tạo của nhà trường, trình độ giáo viên chưa cập nhật kịp với công nghệ sản xuất mới; những năm gần đây trường gặp khó khăn về công tác tuyển sinh, đầu ra cho học sinh chưa ổn định... Đó cũng là thực trạng khó khăn chung của hầu hết các trường dạy nghề trong cả nước.

Để khắc phục tình trạng trên, những năm gần đây nhà trường đã có sự liên kết đào tạo với một số doanh nghiệp trong nước. Bên cạnh những kết quả đạt được, trong quá trình đào tạo liên kết nảy sinh nhiều vấn đề trong đó nổi bật là ***vấn đề quản lý đào tạo liên kết***. Từ những cơ sở lý luận và thực tiễn nêu trên, chúng tôi đã chọn vấn đề: **“Biện pháp quản lý đào tạo liên kết với các doanh nghiệp của trường Trung cấp nghề Công trình 1”** làm đề tài nghiên cứu.

2. MỤC ĐÍCH NGHIÊN CỨU

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận và thực tiễn, đề xuất một số biện pháp quản lý đào tạo liên kết giữa trường Trung cấp nghề Công trình 1 với các doanh nghiệp góp phần nâng cao chất lượng đào tạo nghề của nhà trường.

3. ĐỐI TƯỢNG, KHÁCH THỂ NGHIÊN CỨU, KHÁCH THỂ ĐIỀU TRA

3.1 Đối tượng nghiên cứu: Biện pháp quản lý đào tạo liên kết với các doanh nghiệp trong đào tạo của trường Trung cấp nghề Công trình 1.

3.2 Khách thể nghiên cứu: Quá trình quản lý đào tạo liên kết giữa trường Trung cấp nghề Công trình 1 với các doanh nghiệp trong đào tạo nghề.

3.3 Khách thể điều tra: Bao gồm 60 người, trong đó cán bộ quản lý nhà trường, cán bộ quản lý đào tạo 10 người; cán bộ chuyên môn và giáo viên là 40 người; các giám đốc, phó giám đốc, trưởng phòng tổ chức của các doanh nghiệp với số lượng khách thể là 10 người.

4. GIẢ THUYẾT KHOA HỌC

Đào tạo liên kết giữa trường Trung cấp nghề Công trình 1 với các doanh nghiệp trong những năm qua có những hạn chế nhất định: nội dung và hình thức liên kết còn nghèo nàn, mức độ liên kết chưa cao, công tác đào tạo nghề chưa thực sự gắn với cơ sở sản xuất, đào tạo chưa gắn với sử dụng, v.v... Nếu nghiên cứu, đề xuất được các biện pháp quản lý đào tạo liên kết giữa nhà trường với các doanh nghiệp hợp lý sẽ khắc phục được những hạn chế nêu trên, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo.

5. NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU

5.1 Nghiên cứu cơ sở lý luận về quản lý, đào tạo nghề, liên kết giữa nhà trường với doanh nghiệp, biện pháp quản lý nhằm tăng cường đào tạo liên kết giữa nhà trường với doanh nghiệp.

5.2 Khảo sát thực trạng đào tạo liên kết giữa trường trung cấp nghề Công trình 1 với các doanh nghiệp, một số hoạt động quản lý đào tạo liên kết giữa nhà trường với doanh nghiệp, đồng thời phát hiện các yếu tố ảnh hưởng đến thực trạng này.

5.3 Đề xuất biện pháp quản lý đào tạo liên kết giữa trường Trung cấp nghề Công trình 1 với doanh nghiệp.

6. PHẠM VI NGHIÊN CỨU CỦA ĐỀ TÀI

Trong điều kiện cho phép, luận văn chỉ tìm hiểu thực trạng đào tạo liên kết giữa trường Trung cấp nghề Công trình 1 với một số doanh nghiệp; các yếu tố ảnh hưởng đến quá trình đào tạo liên kết giữa nhà trường và doanh nghiệp; một số hoạt

động quản lý đào tạo liên kết giữa nhà trường với doanh nghiệp trong một số năm gần đây.

Đề xuất một số biện pháp quản lý đào tạo liên kết giữa trường Trung cấp nghề Công trình 1 với doanh nghiệp góp phần nâng cao chất lượng đào tạo nghề.

7. CÁC PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

7.1 Phương pháp luận nghiên cứu:

7.1.1 Quan điểm tiếp cận thị trường: Chất lượng đào tạo phải đáp ứng được yêu cầu của thực tiễn sản xuất, đào tạo nhân lực phải gắn với nhu cầu của thị trường lao động, của doanh nghiệp.

7.1.2 Quan điểm hệ thống - cấu trúc và quan điểm lịch sử - thực tiễn được vận dụng trong việc xác định một số biện pháp quản lý đào tạo liên kết giữa trường dạy nghề với doanh nghiệp.

7.2 Các phương pháp cụ thể:

7.2.1 Phương pháp nghiên cứu lý luận:

Nghiên cứu (phân tích, tổng hợp, hệ thống hóa, khái quát hóa), các văn bản, tài liệu thể hiện quan điểm, đường lối chính sách của Đảng và Nhà nước, những tác phẩm kinh điển chủ nghĩa Mác - Lênin, các công trình nghiên cứu về đào tạo nghề, quản lý đào tạo nghề, liên kết đào tạo nghề giữa nhà trường với doanh nghiệp ở trong và ngoài nước để hình thành cơ sở lý luận của đề tài.

7.2.2 Các phương pháp nghiên cứu thực tiễn:

7.2.2.1 Phương pháp quan sát:

Tiếp cận, quan sát tổng thể, theo dõi những mặt biểu hiện trong quá trình đào tạo liên kết giữa trường Trung cấp nghề Công trình 1 với doanh nghiệp; phát hiện yếu tố ảnh hưởng đến quá trình đào tạo liên kết đó.

7.2.2.2. Phương pháp điều tra bằng bảng hỏi:

Tìm hiểu thực trạng về đào tạo kết giữa trường Trung cấp nghề Công trình 1 với các doanh nghiệp và các yếu tố có liên quan; thu thập thông tin về tính khả thi của các biện pháp được đề xuất nhằm góp phần nâng cao chất lượng đào tạo nghề.

7.2.2.3 Phương pháp nghiên cứu tài liệu và sản phẩm hoạt động: Thông qua